«Запобігання та протидія
проявам
булінгу над дітьми»

ПРИТЧА ПРО ЖОРСТОКІСТЬ

В одному з монастирів Шаоліню майстер навчав учня. І якось учень поставив майстру запитання: «Учителю, а як довідатися, наскільки я жорстокий?».

«Щоразу, коли ти завдаватимеш удару своєму ворогу, уяви себе на його місці і відчуй його біль. І якщо один раз ти не відчуєш болю — знай, жорстокість поглинула тебе».

Вправа “Сніжинка”

Не кожна спірна ситуація потребує втручання. Ба більше, не кожен дорослий готовий свідомо входити в дитячий конфлікт, але є речі, які не можна пускати на самоплив – чимало дрібниць вказують на загрозу булінгу

БУЛІНГ

– це агресивна і вкрай неприємна свідома поведінка однієї дитини або групи дітей стосовно іншої дитини, що супроводжується регулярним фізичним і психологічним тиском та є гострою проблемою сучасності

Зловживання, які можуть свідчити про ознаки булінгу:

- ***физичні***. Якщо конфлікти переходять у стадію взаємного фізичного впливу (бійки, смикання за волосся, щипання тощо), а сторони конфліктів – одні й ті самі, учителю варто розібратися, що насправді відбувається;
- ***психологічні***. Їх доволі важко розпізнати, оскільки вони можуть бути замасковані (у тому числі й несвідомо) під жарти чи гру або, навпаки, під ігнорування та "виключення" з колективу. Це може бути тиск на непопулярних у класі учнів чи прихована маніпуляція, яку навіть учитель може несвідомо підтримати (наприклад, якщо не припинить сміх класу, коли такий учень відповідатиме);

- ***сексуальні***. Вони можуть виражатися в сороміцькому гуморі, смиканні дівчат за спідниці. Навіть принижувальна атакувальні симпатія (*“ти мені подобаєшся, і я буду привселюдно над цим жартувати”*) може бути ознакою булінгу;
- ***економічні***. Коли конфлікт призводить до фінансових збитків: порізана сумка, облита форма, зіпсуті речі тощо

Конфлікти трапляються в будь-якому колективі, у цих ситуаціях діти вчаться ухвалювати рішення та домовлятися, вони корисні для їхнього розвитку. Натомість, булінг відрізняється систематичністю та наявністю об’єкта, на який спрямовується тривала агресія. У такому випадку вчитель має розуміти, що діти не можуть впоратися із ситуацією самі та потребують втручання дорослого

Основна відмінність булінгу від конфлікту (різновиду природної міжособистісної взаємодії) – це систематичність неприйнятних дій. Справа в тому, що агресія, яку соціум часто сприймає як першу ознаку булінгу, насправді є нормальною реакцією людини на порушення її кордонів. І навпаки: якщо дитина не реагує на провокаційні дії, спрямовані на неї, дорослим варто звернути на це увагу

Вправа “Ситуація”

ПРАВА ТА ОБОВ’ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЩОДО ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ ТА БУЛІНГУ ВРЕГУЛЬОВАНО СТ. 53-55 ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» ВІД 05.09.2017 Р.

Здобувачі освіти мають право на:

- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача(-ки) освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як такі, що постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування)

Батьки здобувачів освіти мають право:

- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, також щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування);
- подавати керівництву закладу освіти заяву про випадки булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;
- вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) стосовно дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу

Педагогічні працівники мають право на:

- захист професійної честі та гідності;
- захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, зокрема булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров’ю

Здобувачі освіти зобов’язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників та інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб

Батьки здобувачів освіти зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я тих, хто їх оточує;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;

Батьки здобувачів освіти зобов'язані:

- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;
- сприяти керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- виконувати рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти

Педагогічні працівники зобов'язані:

- захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача(-ки) освіти;
- додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, вживати невідкладних заходів щодо припинення булінгу (цькування);
- формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Поради батькам дітей

- Стримуйте прагнення дитини провокувати сварки з іншими. Треба звертати увагу на недоброзичливі погляди один на одного або бурмотіння собі під ніс. Звичайно, в усіх батьків бувають моменти, коли ніколи й неможливо контролювати дітей. І тоді найчастіше виникають «бурі».

  - Не намагайтеся припинити сварку, обвинуватившиіншу дитину в її виникненні і захищаючи свою. Намагайтеся об'єктивно розібратися в причинах її виникнення.

  - Після конфлікту обговоріть з дитиною причини його виникнення, визначте неправильні дії вашої дитини, що призвели до конфлікту. Спробуйте знайти інші способи виходу з конфліктної ситуації.

  - Не обговорюйте при дитині проблеми її поведінки. Вона може утвердитися в думці про те, що конфлікти неминучі, і буде продовжувати провокувати їх.